

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

02.10.2025

г. Заинск

КАРАР

№ 448

**«Зэй муниципаль районы территориясендэ
авария хэллэрэн электрон модельлэштерүнэ
кулланып, авария хэллэрэннэн килгэн
зыяннарны бетерү буенча гамэллэр планын
раслау турында»**

«Гавами хакимиятнең бердэм системасында жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2025 елның 20 мартандагы 133-ФЗ номерлы Федераль закон, «Жылылык белән тәэммин итү турында» 2010 елның 27 июлендәге 190-ФЗ номерлы Федераль закон һәм «Жылылык белән тәэммин итү турында» Россия Федерациясе Энергетика министрлыгының «Жылылык чорына әзерлекне тәэммин итү кагыйдәләрен һәм ягулык чорына әзерлекне бәяләүне уздыру тәртибен раслау турында» 2024 елның 13 ноябрендәге 2234 номерлы боерыгын үтәү максатында Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районы Башкарма комитеты

карап бирә:

1. Зэй муниципаль районы территориясендэ авария хэлендәгэ хэллэрне электрон модельлэштерү ысулы белән авария хэлендәгэ хэллэрнен нәтижәләрен бетерү буенча гамэллэр планын, кушымта нигезендә расларга.

2. Зэй муниципаль районы Башкарма комитетының «Зэй муниципаль районы территориясендэ авария хэлендәгэ хэллэрне электрон модельлэштерү ысулы белән авария хэлендәгэ хэллэрне бетерү буенча гамэллэр планын раслау турында» 2022 елның 10 гыйнварындагы 04 номерлы карапын үз көчен югалткан дип танырга.

3. Элеге каарны хокукый порталда бастырып чыгарырга һәм Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырырга.

4. Элеге карап рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә.

5. Элеге каарның үтәлешен контролъдә тотуны үз жаваплылыгымда калдырам.

**Башкарма комитет
житәкчесе вазыйфаларын
башкаручы**
8(85558)9-90-56
Э.М. Данилова

Р.Н.Камалова

Татарстан Республикасы
Зэй муниципаль районы
Башкарма комитеты каарына
кушымта
02.10. 2025 елдан № 448

**Зэй муниципаль районы территориясендә аварияле хәлләрне электрон
модельләштерүне кулланып, аварияле хәлләрнең нәтижәләрен бетерү
буенча гамәлләр планы**

I. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

1. Авария хәлләренең нәтижәләрен бетерү буенча гамәлләр планы (алга таба - План) электрон авария хәлләрен модельләштерүне кулланып, Зэй муниципаль районы Башкарма комитетының ресурслар белән тәэммин итүче оешмалар, идарәче компанияләр, торак милекчеләре ширкәтләре, жылылык энергиясе кулланучыларның эшчәнлеген координацияләү максатында, Зэй муниципаль районы жылылык белән тәэммин итү системаларында авария хәлләренең нәтижәләрен бетерүгә бәйле мәсьәләләрне хәл иткәндә эшләнгән.

2. Планда авария хәләндәге вәзгыять дигәндә жылылык белән тәэммин итү объектында һәм (яисә) жылылык куллану жайламасында жылылык белән тәэммин итү объектының һәм (яисә) жылылык кулланучы жайламаның корылмаларын һәм (яисә) техник жайламаларын, контролъсез шартлауга һәм (яисә) куркыныч матдәләрне чыгаруга, жылылык белән тәэммин итү объектларының һәм (яисә) жылылык куллану жайламаларының билгеләнгән технологик эш режимыннан тайпылууга, жылылык энергиясен (куәтен) куллану режимын тулысынча яисә өлешчә чикләүгә китергән технологик тәртип бозулар аңлашыла.

3. Жылылык чeltәrlәрендә һәм жылылык энергиясе чыганакларында авария хәлләренең (гадәттән тыш хәлләрнең) ихтимал нәтижәләре исемлегенә түбәндәгеләр керә:

халыкны, социаль өлкә объектларын жылылык белән тәэммин итүнен кыска вакытлы бозылуы;

халык өчен, социаль өлкә объектлары өчен жылылык энергиясен куллану режимын тулысынча чикләү;

жылылык белән тәэммин итү объектларының (казаннарның, жылылык чeltәrlәренең, котельныйларның) жимерелүе; 24 сәгать һәм аннан да күбрәк вакыт жылылык белән тәэммин ителмәве.

4. Зэй муниципаль районы Башкарма комитетының төп бурычы - халыкны һәм социаль объектларны жылылык белән тәэммин итүне оештыру.

Жылылык белән тәэммин итүче оешмаларның бурычлары:

кулланучыларны тотрыклы жылылык белән тәэммин итү;

жылылык белән тәэмин итүче оешмаларның тиешле параметрларын тәэмин итүне тәэмин итү;

биналарда нормаль температура режимны тәэмин итү;

дежур-диспетчерлык хезмәтенең (алга таба - ДДХ) тәүлек буе эшләвен оештыру;

кулланучыларның техник зоналарында килеп чыгу куркынычы янаган һәм техник зоналарда авария очракларында килеп чыгу очракларын кисәтеп торганда оператив гамәлләр һәм янгын куркынычы янаган очракта, янгын чыгу очракларын кисәтү һәм янгын куркынычы янаган очракта техник зоналарында кисәтүләр һәм янгын куркынычы янаган урыннарны бетерү буенча инструкция үткәрү;

инженерлык-техник чөлтәрләрдә технологик хокук бозулар яисә авария очраклары турында мәгълүмат алганда яисә энергияне сак тотуның билгеләнгән режимнарының бозылганда үз вәкилләренең урынына чыгуны тәэмин итү;

хезмәт күрсәтүче инженерлык чөлтәрләрендә авария хәлен бетерү эшләрен минималь срокларда башкару;

куркыныч зоналарны саклау буенча чараплар күрү (авария урынын киртәләргә, билгеләргә һәм жәяүлеләрнең һәм транспорт чарапаларының куркыныч зонага очраклы эләгүен кисәтү максатларында даими күзәтүне тәэмин итәргә кирәк);

диспетчерга Зәй муниципаль районы МКУ «УГЗ ИК ЗМР» Бердәм дежур-диспетчер хезмәтене (алга таба - БДДХ тел. 7-40-01,112), «УК ЖКХ Зәй» ЖЧЖ (тел. 7-16-16), Зәй муниципаль районы Башкарма комитетының «ТКХ, төзелеш, транспорт, энергетика, элемтә һәм юл хужалык бүлеге» (тел. 9-90-55) жылылык йөртүче бирүне туктату яки чикләү турында, сәбәпләрне, кабул итеп һәм бетерү срокларын, жәлеп итеп һәм көчләрне һәм чарапаларны күрсәтеп, мәгълүмат житкерү.

6. Жылылык белән тәэмин итүче оешмалар белән жылылык белән тәэмин итүче оешмалар арасындагы мөнәсәбәтләрне жылылык һәм жылылык белән тәэмин итүче оешмалар арасындагы килешү һәм жылылык белән тәэмин итүче хезмәтләрнең сыйфатын һәм коммуналь чөлтәрләр арасындагы килешүләр нигезендә үзгәртәләр. Коммуналь хезмәтләрне башкаручыларның, кулланучыларның һәм жылылык белән тәэмин итүче оешманың жаваплылығы инженерлык чөлтәрләренең баланс нисбәте белән билгеләнә һәм инженер чөлтәрләренең баланслы булуын һәм якларның эксплуатация жаваплылығын чикләү шартнамәсенә күшүп бирелә торган актта теркәлә.

7. Коммуналь хезмәтләр башкаручылар жылылык кулланучы системаларның вакытында һәм сыйфатлы техника хезмәт күрсәтүен һәм ремонттын, шулай ук жылылык энергиясен куллану килешүе буенча жылылык кулланучы жайламаларны чикләү һәм сүндерү графиларын эшләүне һәм үтәүне жылылык күәте яки ягулык вакытлыча житмәгәндә жылылык белән тәэмин итү чыганакларында тәэмин итәләр.

8. Коммуналь хезмәтләр кулланучылары жылылык системаларын техника хезмәтләндерү һәм ремонтлау буенча килешүләр төзелгән махсуслаштырылган оешмалар хезмәткәрләрен объектларга кертүне тәүлекнән теләсә кайсы вакытында тәэмин итә.

II. МАКСАТ ҢӘМ БУРЫЧЛАР

Планның максатлары булып тұбәндәгеләр тора:

Социаль өлкә объектларының эшләвенең нәтижәлелеген, тотрыклылығын һәм ышанычлылығын арттыру;

торак-коммуналь билгеләнештәге объектларда технологик хокук бозуларны һәм авария хәлендәге хәлләрне бетерү буенча көчләрне мобилизацияләү;

торак-коммуналь билгеләнештәге объектларда технологик хокук бозуларның һәм авария хәлендәге хәлләрнең кабул иту дәрәжәсенә кадәр киметү;

Торак-коммуналь объектларда авария хәлендәге хәлләрне бетерү һәм авария хәлендәге хәлләрне бетерү буенча техник торышны бетерү;

10. Планның бурычлары тұбәндәгеләр:

торак-коммуналь билгеләнештәге объектларда авария хәлен бетерү буенча оператив штабларның әзерлелегенә китерү, кирәkle көчләрне һәм чараларны туплау;

авария ситуацияләрен локальләштерү һәм бетерү эшләрен оештыру;

авария хәлендәге хәлләрне локальләштерү һәм бетерү эшләрен матди-техник ресурслар белән тәэмин итү;

авария килеп чыгу һәм Бетерү барышында халыкның яшәешен тәэмин итүче объектларның, социаль һәм мәдәни өлкәненең тотрыклы эшләвен тәэмин итү.

III. ЭШЛӘРНЕ ОЕШТЫРУ

11. Жылдың белән тәэмин итү объектларында авария хәлен бетерү идарәсе.

Муниципаль дәрәжәдә аварияле хәлне бетерү эшләрен координацияләүне гадәттән тыш хәлләр һәм Зәй муниципаль районнының янғын куркынычсызылығын тәэмин итү комиссиясе башкара, объект дәрәжәсендә - объектны эксплуатацияләүне гамәлгә ашыручи оешма житәкчесе.

Көндәлек идарә органнары тұбәндәгеләр:

муниципаль дәрәжәдә-муниципаль берәмlek территориясендә урнашкан оешмаларның мәгълүмат жыю, эшкәрту һәм алмашу, гадәттән тыш хәл (алга таба - гадәттән тыш хәл) шартларында һәлакәттән коткару һәм дайми әзерлектәге башка көчләр көчләре һәм чаралары белән объект дәрәжәсендә оператив идарә итү ДДХ нең оператив реакциясен һәм уртак гамәлләрен координацияләү мәсьәләләре буенча БДДХ - оешманың дежур-диспетчерлык хезмәте.

Көндәлек идарә органнарын урнаштыру техник идарә чаралары, элемтә, хәбер итү һәм тормышны тәэмин итү чаралары белән җиһазландырыла торган, файдалануга дайми әзерлек халәтендә тотыла торган идарә итүнең стационар пунктларында гамәлгә ашырыла.

12. Жылдызык белән тәэммин итү объектларында аварияләрне бетерү өчен көчләр һәм чаралар.

Жылдызык белән тәэммин итү объектларында көндәлек эшчәнлек режимында белгечләр кизү тора.

Авария хәлен бетерү эшләренә әзерлек вакыты - 45 мин.

Аварияләрне бетерү өчен билгеләнгән тәртиптә түбәндәгеләр төзелә һәм кулланыла:

норматив срокларда авария-торгызу эшләрен башкаруны тәэммин итәргә тиешле резерв фонdlары;

оператив мәгълүматлар керту өчен жылдызык белән тәэммин итү схемасының электрон моделе кулланучыларны авария хәлендәге зонада күчерү буенча үз вакытында карап кабул итү максатыннан.

13. Авария хәлендәге аварияләрне бетерү буенча гамәлләр тәртибе.

Авария хәлендәге хәлләр, масштаблар һәм мәмкин нәтиҗәләр турында, җәлеп ителә торган көчләргә һәм чараларга җәлеп ителә торган ремонт-торгызу эшләренең планлаштырылган сроклары, авария хәлендәге ситуацияне муниципаль яки объектка керту буенча караплар кабул итү максатыннан, эшләр житәкчесе гадәттән тыш хәл чыкканнан соң 10 минут эчендә БДХ диспетчерына хәбәр итә.

Россия Энергетика министрлыгының 2024 елның 13 ноябрендәге 2234 номерлы боерыгы белән расланган климат шартларын исәпкә алып жылдызык энергиясен кулланучыларны жылдызык белән ышанычлылык критерийларына таянып (жылдызык чорына әзерлекне бәяләү кагыйдәләренә 3 нче күшымта), авария хәлен аның нәтиҗәләренең характеристеры буенча муниципаль яки объект дәрәҗәсенә керту эшләр житәкчесе тарафыннан гамәлгә ашырыла (жылдызык чорына әзерлекне бәяләү кагыйдәләренә 3 нче күшымта), алар нигезендә авария хәлләрендә жылдызык энергиясе чыганагында яисә жылдызык чөлтәрләрендә ремонт-торгызу чоры дәвамында тәэммин ителергә тиеш (әгәр жылдызык белән тәэммин итү шартнамәсендә башка режимнар каралмаган булса):

беренче категория кулланучыларына тулаем күләмдә жылдызык энергиясе (жылдызык йөртүче) бирү;

жылдызык энергиясе (жылдызык йөртүче) торак-коммуналь һәм сәнәгать кулланучыларына ягулык чорына әзерлекне бәяләү кагыйдәләрендә билгеләнгән үлчәмнәрдә икенче һәм өченче категорияләрдәгә жылдызык энергиясе (жылдызык белән тәэммин итү) бирү;

жылдызык белән тәэммин итү шартнамәсeneң яклар белән килешенгән пар һәм технологик кайнар су тотуның авария режимы;

жылдызык белән тәэммин итү шартнамәсeneң яклары белән килешенгән авария хәлендәге жылдызык белән тәэммин итү режимы;

жылдызык белән тәэммин итү чорындагы жылдызыкны тәүлеклек уртacha чыгым (аны өзү мәмкин булмаганда).

Әгәр дә эшләр житәкчесенең бәяләве буенча критериянең авария хәлендәге вәзгыяте нәтиҗәсендә жылдызык энергиясен кулланучыларны жылдызык белән тәэммин итүнең ышанычлылыгы үтәлсә, авария вәзгыяте объектив дәрәҗәгә карый.

Әгәр дә әшләр житәкчесенең бәяләве буенча критериянең авария хәлендәге вәзгиять нәтижәсендә жылылык энергиясен кулланучыларны жылылык белән тәэмин итүнең ышанычлылыгы үтәлмәсә, авария хәлендәге вәзгиять муниципаль дәрәҗәгә карый.

Жылылык белән тәэмин итүче оешма электрон модельләштерүне кулланып (кирәк булганда) жылылык белән тәэмин итү объектларында авария хәлләрен бетерү буенча мөмкин булган техник каарлар эшли.

БДХ барлыкка килгән шартлар турында мәгълүматны Интернет мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендәге рәсми сайтка урнаштыру юлы белән халыкка хәбәр итә.

Өстәмә көчләрне һәм әшләргә акча жәлеп итү кирәк булган очракта, әшләр житәкчесе бу хакта Зәй муниципаль районының гадәттән тыш хәлләр һәм янгын куркынычсызлыгын тәэмин итү комиссиясе рәисенә, БДХ диспетчерына хәбәр итә.

14. Гадәттән тыш хәл килеп чыгу куркынычы булганда (халыкның яшәү шартларын тәэмин итүче коммуналь-техника системаларының авария нәтижәсендә тәүлеккә һәм андан да күбрәк вакытка өзелүе, шулай ук тирә-як наваның критик түбән температуралары шартларында) әшләргә Зәй муниципаль районының гадәттән тыш хәлләр һәм янгын куркынычсызлыгын тәэмин итү комиссиясе координацияли.

15. Зәй муниципаль районы территориясендә гадәттән тыш хәлләрне кисәту һәм бетерү өчен бер тәүлеккә һәм андан да күбрәккә торак йортларда халыкның тормышын тәэмин итү системалары авария хәлендә сүндерелгәндә (әйләнә-тирә наваның кискен түбән температурасы шартларында) эш итү тәртибе күшымтада китерелгән.

Аварияләрнең барлыкка килү куркынычы, масштаблар һәм нәтижәләр

Нәлакәт төре	Нәлакәт сәбәбе	Нәлакәт масштабы һәм нәтижәләр	Жавап бириү дәрәҗәсе	Искәрмә
Котельныйны туктату	Электр энергиясен бириүне туктату	Барлык кулланучыларның жылылык системасында су циркуляциясен туктату, биналарда һәм торак йортларда температура түбәнәю, жылылык чөлтәрләрен һәм жылылык батареяларын ваклау	Муниципаль	

Һәлакәт төре	Һәлакәт сәбәбе	Һәлакәт масштабы һәм нәтижәләр	Жавап бирү дәрәҗәсе	Искәрмә
Котельныйны туктату	Ягулык бирүдән туктау	Температураны киметү, шулай ук әйләнә-тирәдәге һава температурасын киметү һәм авария очракларын кисәтү һәм киметү	Объект (локаль)	
Жылдылык чөлтәрләренең ашкынуы	Чиксез тузу, гидродинамик бәрелүләр	Барлык кулланучыларны жылдыту системасына кайнар су бирүне туктату, биналарда һәм торак йортларда температураны төшерү, жылдылык чөлтәрләрен һәм жылдыту	Муниципаль	
Су белән тәэммин итү чөлтәрләренең ашкынуы	Чиксез тузу, трассада заарллану	Су һәм жылдылык белән тәэммин итү системасында циркуляцияне туктату	Муниципаль	

Технологик бозуларны бетерүнең рөхсәт ителгән вакытын исәпләүләр

а) су белән тәэммин итү объектларында:

№ т/б	Технологик бозу исеме	Торбаларның диаметры, мм	Бетерү вакыты, сәг, торба салу тирәнлегендә, м	
			2 м га қадәр	2 м дан
1	Су белән тәэммин итүне сүндерү	400 мм га қадәр	8 сәгать	12 сәгать
2.	Су белән тәэммин итүне сүндерү	400 мм дан 1000 мм артыгракка қадәр	12 сәгать	18 сәгать
3	Су белән тәэммин итүне сүндерү	1000 мм дан югарырак	18 сәгать	24 сәгать

б) жылдылык белән тәэмин итү объектларында:

№ т/б	Технологик бозылу исеме	Бетерү вакыты	Тышкы һава температурасы булганда торак биналарда көтөлә торған температура, °C			
			0	-10,0 °C	-20,0 °C	-20,0 °C артык
1	Ягулыкны аеру	2 сәгать	18,0 °C	18,0 °C	15,0 °C	15,0 °C
2.	Ягулыкны аеру	4 сәгать	18,0 °C	15,0 °C	15,0 °C	15,0 °C
3	Ягулыкны аеру	6 сәгать	15,0 °C	15,0 °C	15,0 °C	10,0 °C
4	Ягулыкны аеру	8 сәгать	15,0 °C	15,0 °C	10,0 °C	10,0 °C

в) электр белән тәэмин итү объектларында:

№ т/б	Технологик бозылу исеме	Бетерү вакыты
1	Электр белән тәэмин итүне сұндеру	2 сәгать